

حفظ محیط زیست از طریق بازیافت

گفت و گو با سعید حقیقی - مشاور کارخانجات ریسندگی

تهیه و تنظیم: مینا بیانی

اشاره:

مهم ترین روند حرکتی ایتما را «بهبود کیفیت محصولات تولیدی»، «حفظ محیط زیست از طریق بازیافت» و «کاهش هزینه های تولید» اعلام می کند و می افزاید: «این موضوع در طراحی و تولید اغلب ماشین آلات جدید به چشم می خورد. از سوی دیگر ارائه دستگاه های نوظهور مانند چاپ دیجیتال در ارتقای کیفیت تولیدات، کاهش هزینه های کارگری و کوچک شدن حجم ماشین ها موثر هستند.» سعید حقیقی اذعان داشت: «چاپ دیجیتال، صنعت نساجی دنیا را متحول کرده است به طوری که سال های گذشته برای چاپ در سیستم روتاری، پارچه باید از زیر غلتک های متعدد رنگ عبور می کرد تا نهایتاً به ۱۲ رنگ می رسید و کوچک ترین جابجایی در پارچه باعث می شد رنگ ها در جای خود قرار نگیرند و ضایعات بسیاری به وجود آید اما صنعت چاپ دیجیتال محدودیت استفاده از رنگ را از بین برد و با حذف هزینه های تهیه فیلم و زینک و شابلون، نقش مهمی در کاهش قیمت تمام شده محصولات ایفا می کند.»

«ایتمای ۲۰۲۳ چندمین تجربه شما از حضور در این نمایشگاه بود و ایتمای امسال را چگونه ارزیابی می کنید؟»

از سال ۲۰۰۴ تاکنون از اغلب نمایشگاه های ایتما بازدید کرده ام. طی چندسال اخیر به دلیل پیشرفت های تکنولوژیکی در حوزه های الکترونیک، رباتیک و سیستم های هوشمند، شاهد گسترش بهره گیری از آنها در صنایع نساجی نیز هستیم.

شاید تفاوت بسیار مشهود ایتمای امسال نسبت به دوره های گذشته، استفاده گسترده از اتوماسیون های جدید بود که به روی اغلب ماشین آلات ریسندگی و بافندگی خودنمایی می کرد تا جایی که شرکت های ریتز و زینسر در بخش ریسندگی رینگ، برای اتصال پارگی نخ به نیمچه نخ از روبات استفاده کرده بودند و طبق پیش بینی های صورت گرفته با توجه به هزینه های بالای کارگری، روبات ها جایگزین کارگران خواهند شد.

استفاده از مواد بازیافتی و تشویق شرکت ها به بازیافت در ایتمای ۲۰۲۳ نمود بسیار بیشتری داشت (البته ۱۲-۱۰ سالی است که دنیا در این زمینه به فعالیت های توسعه ای خود ادامه می دهد) تاکنون بر بازیافت مواد پلیمری همچون پلی استر تمرکز بسیاری وجود

داشت اما امسال این داستان به پنبه هم رسیده بود به طوری که برخی ماشین آلات اوپن اند، مواد حاصل از بازیافت پوشاک پنبه ای را مورد استفاده قرار داده بودند. بخش دیگری که همواره در ادوار مختلف برگزاری ایتما مورد توجه قرار می گیرد، تلاوم در کیفیت محصولات است.

از چندسال پیش که به اصطلاح پای سروو موتور به ماشین آلات نساجی باز شده، دیگر برای تغییر نمره نخ نیازی به تعویض چرخ دنده نیست و از طریق مونیتور با یک کلیک ساده، تغییر نمره نخ به راحتی امکان پذیر است.

پیشرفت در طراحی و تولید سروو موتور به سطحی رسیده که شرکتی مانند وندویل از سروو موتور برای کنترل تنش نخ استفاده می کند بی شک چنین مواردی صنعتگران نساجی را به سمت تسهیل روند تولید و ارتقای کیفیت محصولات هدایت می کند.

«تکنولوژی یا محصول خاصی بود که مورد توجه شما قرار گیرد؟»

واقعیت این است که ساختار تولید ماشین آلات تغییر نیافته اما دسترسی به تکنولوژی های مدرن و استفاده از آنها به عنوان ابزار در ماشین آلات با تحولات

تسلط مدیران و متخصصین به زبان انگلیسی هنوز قادر به برقراری روابط بین‌المللی نیستند و ساختار شرکت‌هایشان به گونه‌ای نیست که بخش بازرگانی خارجی فعال داشته باشند؛ ضمن این که توسعه‌چندانی در ماشین‌آلات چینی ندیدم.

شرکت‌های ترکیه اغلب در زمینه تولید و ایندر و تاب و میکس حضور داشتند و محصول خاصی مشاهده نکردم. هندی‌ها به واسطه حضور برندهای معتبری مانند زاور در کشور خود، به تولید فلایر، اتوکنر و دولاتاب می‌پردازند و چندان فعال نبودند.

«و داستان غرفه‌داران ایرانی در ایتمای ۲۰۲۳... به اعتقاد من شرکت ماشین‌سازی راعی در آینده موفق خواهد بود چون تعداد سازندگان ماشین‌های چله پیچی در دنیا کاهش یافته و تکنولوژی تولید ساده‌ای دارد و شاید تولید آن برای کشورهای اروپایی چندان مقرون به صرفه نباشد و به کشورهایی مانند ترکیه، چین و هند منتقل گردد.

شرکت شوکا ایرانیان در تولید خط پلی‌پروپیلن و BCF فعال است که برای تجهیز دستگاه‌های خود

در تولید ماشین‌آلات ریسندگی پشم کماکان ایتالیا بدون رقیب است. آلمان‌ها نیز در تولید ماشین‌آلات نساجی روند توسعه‌ای خود را ادامه می‌دهند. یک قطب تولید ماشین‌های نساجی هم در سوئیس وجود دارد و ناگفته نماند اساس طراحی بسیاری از ماشین‌آلات نساجی از این کشور نشأت می‌گیرد.

در برخی کشورهای آمریکای لاتین مانند پرو و اروگوئه به دلیل وجود پشم، کارخانه‌های متعدد ریسندگی پشم به فعالیت می‌پردازند اما اصولاً ماشین‌ساز ندارند لذا در نمایشگاهی مانند ایتما حضور چندانی ندارند و ترجیح می‌دهند در نمایشگاه منسوجات خانگی شرکت کنند. به طور کلی ایتما هنوز در انحصار شرکت‌های اروپایی قرار دارد.

«برآورد شما از حضور غرفه‌گذاران آسیایی چیست؟»

کشورهای آسیایی با تمام توان در ایتما حضور می‌یابند برای مثال شرکت‌های معظمی از ژاپن در ایتمای ۲۰۲۳ غرفه داشتند. چینی‌ها فعال هستند اما بخش عمده‌ای از شرکت‌های چینی به دلیل عدم

چشمگیری روبروست، به طور مثال جدیدترین ماشین تافتینگ وندویل، دقیقه‌ای ۲۴ متر مربع موقت تولید می‌کند و میزان تولید سالیانه یک دستگاه عرض ۴ متر آن رقمی معادل ۱۴ میلیون متر مربع می‌باشد. این سرعت فوق‌العاده حاصل بهره‌مندی از تکنولوژی‌های مدرن است که افزایش حجم تولید و کاهش هزینه‌های سرمایه‌گذاری و قیمت تمام شده را به ارمغان می‌آورد.

«به نظر شما روند حرکتی ایتما در راستای تمرکز بر چه موضوعاتی است؟»

مهم‌ترین روند حرکتی ایتما، «بهبود کیفیت محصولات تولیدی»، «حفظ محیط زیست از طریق بازیافت» و «کاهش هزینه‌های تولید» است که این موضوع در طراحی و تولید اغلب ماشین‌آلات جدید به چشم می‌خورد. از سوی دیگر ارائه دستگاه‌های نوظهور مانند چاپ دیجیتال در ارتقای کیفیت تولیدات، کاهش هزینه‌های کارگری و کوچک شدن حجم ماشین‌ها موثر هستند.

به اعتقاد من چاپ دیجیتال، صنعت نساجی دنیا را متحول کرده است به طوری که سال‌های گذشته برای چاپ در سیستم روتاری، پارچه باید از زیر غلتک‌های متعدد رنگ عبور می‌کرد تا نهایتاً به ۱۲ رنگ می‌رسید و کوچک‌ترین جابجایی در پارچه باعث می‌شد رنگ‌ها در جای خود قرار نگیرند و ضایعات بسیاری به وجود آید اما صنعت چاپ دیجیتال محدودیت استفاده از رنگ را از بین برد و با حذف هزینه‌های تهیه فیلم و زینک و شابلون، نقش مهمی در کاهش قیمت تمام شده محصولات ایفا می‌کند.

«بیشترین شرکت‌های نساجی در ایتمای این دوره از کدام کشورها بودند؟»

شرکت‌های فعال در صنعت نساجی عمدتاً متعلق به کشورهای آلمان، ایتالیا و بلژیک هستند. امروزه یکی از برترین ماشین‌های بافت پارچه متعلق به بلژیک است، بزرگ‌ترین شرکت سازنده ماشین‌آلات فرش ماشینی نیز بلژیکی می‌باشد که مالک کمپانی‌های مطرحی مانند سوپریا فرانسه، ساویو ایتالیا و هنری پائولوس بژاماک محسوب می‌شود.

میلیارد تومان بود امروز این رقم به عدد ۴۴۰ میلیارد تومان رسیده است و صاحبان صنایع نه تنها از عهده تأمین نقدینگی برای راه‌اندازی خطوط جدید بر نمی‌آیند بلکه قادر به تأمین وثایق بانکی هم نیستند.

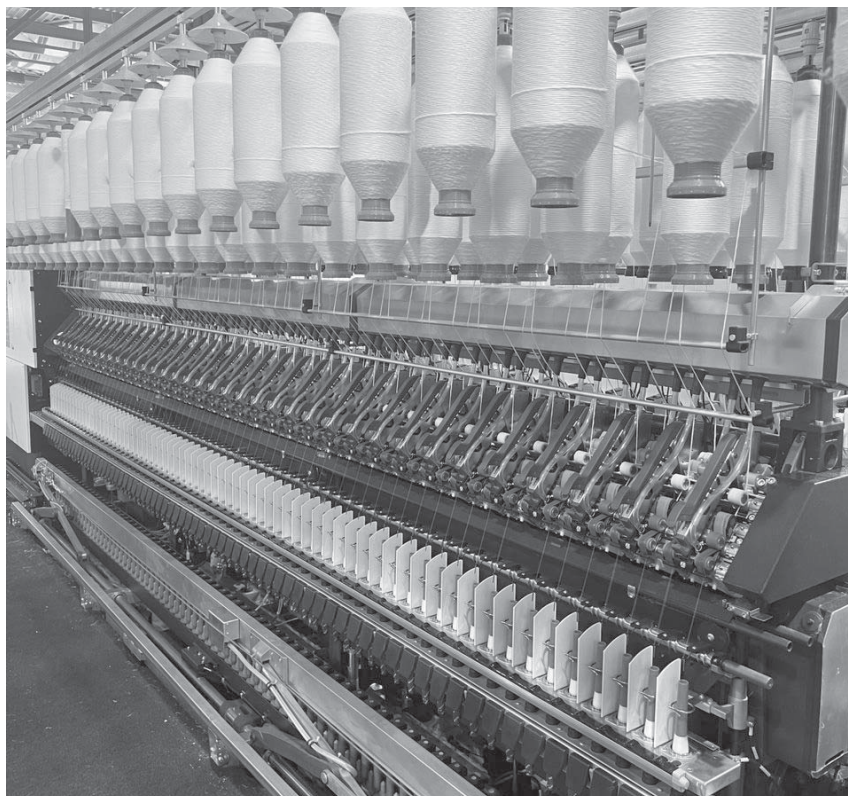
در صورت عدم حمایت بانک‌ها، هشدار می‌دهم که به زودی از لحاظ تکنولوژیکی عقب خواهیم ماند زیرا سرعت ورود تکنولوژی‌های نو به خطوط تولید به حدی بالاست که در صورت یک سال توقف به اندازه ۴-۵ سال از گردونه رقابت و تولید جهانی عقب می‌مانیم.

متأسفانه در این شرایط صنعتگران مجبورند ماشین‌های دست دوم و از کار افتاده سایر کشورها را خریداری نمایند. رقیبان ما به نوسازی و بازسازی خطوط تولید با آخرین تکنولوژی روز می‌پردازند و ماشین‌های مستهلک و قدیمی خود را به شرکت‌های ایرانی می‌فروشند. این ماشین‌آلات مستهلک که بابت واردات آنها ارز از کشور خارج شده، کاهش کیفیت محصولات تولیدی، افت بهره‌وری، افزایش هزینه‌های تولید و در نهایت افزایش قیمت تمام شده را به همراه می‌آورد و از صادرات اندک فعلی نیز باز خواهیم ماند.

«مطلب‌نهایی»

معتقدم حضور در نمایشگاهی به گستردگی ایتما برای مدیران میانی و تکنسین‌های فنی کارخانجات نساجی بسیار مفید و ثمربخش است لذا مدیران ارشد باید آنان را جهت بازدید و آشنایی با آخرین اخبار و اطلاعات فنی و تکنولوژیکی به ایتما اعزام نمایند.

نکته پایانی این که اخیراً در تولید محصولات نساجی با کشورهایی مواجهیم که خودشان تولیدکننده مواد اولیه هم نیستند مانند بنگلادش که پنبه در آن تولید نمی‌شود اما یکی از بزرگ‌ترین صادرکنندگان پوشاک پنبه‌ای در دنیا به شمار می‌آید. چرا ایران نمی‌تواند صادرکننده موفق در صنعت نساجی و پوشاک باشد؟ ایران که دارای ذخایر عظیم نفت و پتروشیمی است و تولیدکننده بزرگ پلی‌استر و پلی‌پروپیلن می‌باشد. آیا گلوگاه‌های متعدد دولتی برای دریافت مالیات و سایر عوارض در مسیر تولیدکنندگان قرار دارد که قادر به صادرات نیستیم و مجال رقابت را سلب می‌کند؟

تقبل می‌کنند بدون این که حمایتی از سوی دولت و نهادهای مرتبط به عمل آید. به اعتقاد من تا زمانی که استخراج و فروش طلای سیاه از کشور ادامه دارد، دولتمردان هیچ کاری به تولید و صنعت ندارند!

«بازدیدکنندگان ایرانی عموماً از چه طیفی بودند؟ صرفاً مدیران ارشد و صاحبان سرمایه یا مهندسين و متخصصين هم حضور داشتند؟ خوشبختانه امسال تکنسین‌های فنی و متخصصین بسیاری از کارخانه‌های نساجی کشور در ایتما حضور داشتند که مترصد آشنایی با آخرین تغییر و تحولات تکنولوژیکی کمپانی‌های مطرح دنیا بودند، تصمیم به خرید ماشین‌آلات داشتند و هم به پیش‌بینی از سیر تحولی ماشین‌آلات در آینده می‌پرداختند اما مشکل بزرگ این است که به دلیل مشکلات ارزی و نقدینگی هیچ پروژه‌ای در کشور قابل اجرا نیست مگر با کمک سیستم بانکی. نرخ ارز به قدری گران شده که واردات ماشین‌آلات و تجهیزات با تکیه بر سرمایه صنعتگران بخش خصوصی غیرممکن به نظر می‌رسد برای مثال اگر تا چند سال پیش، هزینه واردات خط ریسندگی ۲۴

باید قطعاتی را خارج از کشور تهیه کند. اگر این شرکت با توجه به تحریم‌های ایران و عدم همکاری بسیاری از برندهای مطرح اروپایی بتواند بازار ایران را به طور کامل تحت پوشش قرار دهد و کیفیت محصولات خود را نزد صنعتگران تثبیت نماید، بسیار موفق‌تر خواهد بود.

برای حضور شرکت‌های ایرانی در ایتما باید همان روندی طی شود که چینی‌ها پیموده‌اند. سازمان توسعه صادرات باید دفتر یا پایگاهی خارج از ایران برای تماس داشته باشد که اگر شرکت‌های ایرانی بخواهند تعاملات بین‌المللی انجام دهند حلقه اتصالی آنها یک شرکت ایرانی خارج از کشور باشد. این دفتر می‌تواند به تبلیغ محصولات صادراتی ایران بپردازد و به دلیل تحریم‌ها پل مالی با صادرکنندگان و خریداران باشد. به این ترتیب صادرکننده آسوده خاطر است که منابع مالی حاصل از صادرات محصولاتش در اختیار یک واحد دولتی قرار دارد. شرکت‌های ایرانی علی‌رغم تمام مشکلات با حضور در ایتما اعلام می‌کنند که توان تولید دارند و تمام هزینه‌های شرکت در ایتما را از منابع مالی خودشان